

Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem

Sadržaj

I. OPĆE ODREDBE

II. RADNA MJESTA, ZANIMANJA I OSIGURANICI KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

POGLAVLJE I. RADNA MJESTA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

POGLAVLJE III. POSTUPAK UTVRĐIVANJA ODNOSNO UKIDANJA RADNIH MJESTA I ZANIMANJA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

POGLAVLJE IV. OSIGURANICI KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

III. SNIŽAVANJE DOBNE GRANICE ZA STJECANJE PRAVA NA STAROSNU MIROVINU

IV. POSTUPAK I EVIDENCIJE

V. NADZOR

VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijelazne i završne odredbe iz NN 34/21

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Osobe koje ostvaruju prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti prema odredbama općeg propisa o mirovinskom osiguranju i prema odredbama ovoga Zakona su:

1. osiguranici zaposleni na osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima
2. osiguranici kojima nakon određenih godina života, zbog naravi i težine posla, fiziološke funkcije organizma opadaju u toj mjeri da onemogućavaju daljnje uspješno obavljanje tog posla
3. osiguranici – osobe s invaliditetom: osobe oboljele od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, oboljeli od paraplegije, cerebralne i dječje paralize, multiple skleroze i srodnih bolesti, slijepo osobe, gluhe osobe, gluhoslijepo osobe, osobe oboljele od reumatoidnog artritisa i drugih sustavnih upalnih bolesti zglobova i vezivnog tkiva (ankilozantni spondilitis, psorijatični artritis, seronegativni artritis, sistemski eritemski lupus, sklerodermija i polimiozitis/dermatomiozitis), osobe kod kojih postoje funkcionalni poremećaji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica te osobe s Downovim sindromom.

Članak 2.

Ovim se Zakonom uređuje sljedeće:

1. radna mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem
2. staž osiguranja s povećanim trajanjem osiguranika – osoba s invaliditetom iz članka 1. točke 3. ovoga Zakona
3. snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu
4. postupak i vođenje evidencija o radnim mjestima i zanimanjima odnosno osiguranicima kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem
5. nadzor, financiranje i prekršajne odredbe.

Članak 3. (NN [34/21](#))

(1) Osiguranicima iz članka 1. ovoga Zakona staž osiguranja računa se s povećanim trajanjem i snižava dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Osiguranicima iz članka 1. ovoga Zakona računa se staž osiguranja s povećanim trajanjem ako su zaposleni s punim radnim vremenom ili sa skraćenim radnim vremenom, koje se prema općem propisu kojim se uređuju radni odnosi i kolektivnom ugovoru smatra kao zaposlenje s punim radnim vremenom.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, osiguraniku – osobi s invaliditetom iz članka 1. točke 3. ovoga Zakona računa se staž osiguranja s povećanim trajanjem i po osnovi zaposlenja s nepunim radnim vremenom.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka staž osiguranja s povećanim trajanjem računa se tako da se rad s nepunim radnim vremenom preračuna u staž za puno radno vrijeme i staž osiguranja s povećanim trajanjem utvrdi prema ostvarenom stažu osiguranja svedenom na puno radno vrijeme.

(5) Prava iz stavka 1. ovoga članka imaju i osiguranici – osobe s invaliditetom iz članka 1. točke 3. ovoga Zakona obvezno osigurane na mirovinsko osiguranje na temelju članka 9. stavka 1. točke 3. i stavka 3., članka 14. i članka 28. stavka 1. točaka 1. i 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18. i 102/19.).

Članak 3.a (NN [34/21](#))

Osigurancima – osobama s invaliditetom iz članka 1. točke 3. ovoga Zakona obvezno osiguranim na mirovinsko osiguranje na temelju članaka 10. do 13. i članka 15. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18. i 102/19.) računa se staž osiguranja s povećanim trajanjem na temelju plaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje.

II. RADNA MJESTA, ZANIMANJA I OSIGURANICI KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

POGLAVLJE I. RADNA MJESTA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Članak 4.

Osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem jesu radna mjesta na kojima postoje štetni utjecaji na zdravstveno stanje i radnu sposobnost zaposlenika, unatoč tome što su primijenjene opće i posebne zaštitne mjere utvrđene propisima o zaštiti na radu.

Članak 5.

ODJELJAK 1. U ŽELJEZARAMAMA

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u željezaramama utvrđuju se radna mjesta talioničara i ljevača u čeličanama.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 6.

ODJELJAK 2. U LJEVAONICAMA

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u ljevaonicama utvrđuju se:

1. radna mjesta zaposlenika koji rade na čišćenju odljevaka visećim, stabilnim i ručnim brusilicama, ručnoj izradi kalupa, ručnom istresanju odljevaka te izbijanju jezgara ručno i pneumatskim alatima

2. radna mjesta zaposlenika koji rade na pripremi i preradi kalupnih mješavina, taljenju, lijevanju, istresanju na istresnoj rešetki te izradi jezgara hladnim postupkom

3. radna mjesta zaposlenika koji rade na čišćenju odljevaka (osim brušenjem); na poluautomatskoj izradi kalupa; na izradi jezgara toplim postupkom; na vatrostalnom održavanju peći i lonaca za lijevanje i na ručnoj manipulaciji teretom

4. radna mjesta brigadira u pogonu ljevaonice i čistionice.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se kao 14 mjeseci.

Članak 7.

ODJELJAK 3. U PROIZVODNJI STAKLA

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u proizvodnji stakla utvrđuju se:

1. radna mjesta zaposlenika koji rade na nabiranju staklene mase i staklopuhača na ručnom oblikovanju staklenih proizvoda

2. radno mjesto rukovatelja strojevima s najmanje šest sekcija i dvostrukom kapi

3. radna mjesta zaposlenika koji rade na ručnoj i nemehaniziranoj pripremi i ubacivanju smjese u staklarsku peć.
- (2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točke 1. ovoga članka računa se kao 16 mjeseci.
- (3) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. točke 2. ovoga članka računa se kao 15 mjeseci.
- (4) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točke 3. ovoga članka računa se kao 14 mjeseci.

Članak 8.

ODJELJAK 4. U POMORSKOJ BRODOGRADNJI

- (1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u pomorskoj brodogradnji utvrđuju se:
1. radna mjesta zaposlenika koji rade na čišćenju hrđe i premazivanju brodskih elemenata u brodskom trupu
  2. radna mjesta brodomontera na predmontaži i montaži brodskog trupa
  3. radno mjesto brodoskelara
  4. radna mjesta elektrozavarivača na ručnom elektrozavarivanju i žlijebljenju na predmontaži, montaži i na opremanju brodskog trupa
  5. radna mjesta plinskog rezača (ručno) i ravnača brodskih elemenata na predmontaži i montaži brodskog trupa te na opremanju broda
  6. radna mjesta zaposlenika koji rade s pneumatskim alatima na predmontaži i montaži brodskog trupa te na opremanju broda
  7. radna mjesta brodocjevara i brodokotlara na brodu
  8. radno mjesto brodoizolatera na brodu
  9. radno mjesto brodoličioca na brodu
  10. radno mjesto brodobravara – limara na brodu
  11. radno mjesto strojmontera na brodu.
- (2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se kao 14 mjeseci.

Članak 9.

ODJELJAK 5. U PROIZVODNJI NAFTE

- (1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u proizvodnji nafte utvrđuju se:
1. radna mjesta klinaša na bušenju i klinaša na remontu
  2. radna mjesta tornjaša na bušenju i tornjaša na remontu
  3. radna mjesta vođe smjene i pomoćnika vođe smjene na bušenju i remontu
  4. radno mjesto motorista na bušenju.
- (2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga članka računa se kao 15 mjeseci.
- (3) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točaka 3. i 4. ovoga članka računa se kao 14 mjeseci.

Članak 10.**ODJELJAK 6. U PROIZVODNJI KOMPLEKSNIH DUŠIČNO-FOSFORNO-KALIJEVIH (NPK) UMJETNIH GNOJIVA**

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u proizvodnji kompleksnih dušično-fosforno-kalijevih (NPK) umjetnih gnojiva utvrđuju se radna mjesta rukovatelja reaktorom i pomoćnika rukovatelja reaktorom.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 11.**ODJELJAK 7. U PROIZVODNJI GRAĐEVNOG MATERIJALA**

(1) Kao osobito teško i za zdravlje i radnu sposobnost štetno radno mjesto u proizvodnji građevnog materijala utvrđuje se radno mjesto pekača klinkera.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 12.**ODJELJAK 8. U GRAĐEVINARSTVU**

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta na probijanju tunela utvrđuju se radna mjesta bušača, minera – palitelja mina, utovarivača i pomoćnih zaposlenika koji na radovima u tunelu provedu najmanje 80 % stvarnog radnog vremena tijekom godine.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 13.

(1) Kao osobito teško i za zdravlje i radnu sposobnost štetno radno mjesto na gradnji i održavanju dalekovoda utvrđuje se radno mjesto visinskog montera na izgradnji i/ili održavanju dalekovoda napona 110 kV i više.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Članak 14.**ODJELJAK 9. U GEOLOŠKIM I RUDARSKIM ISTRAŽIVANJIMA**

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u geološkim i rudarskim istraživanjima utvrđuju se radna mjesta bušača istražnog bušenja i bušača injektirca.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 15.**ODJELJAK 10. U PROMETU**

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u željezničkom prometu utvrđuju se:

1. radna mjesta strojovođe električnih vučnih i dizelskih vučnih vozila za prugu
2. radna mjesta rukovatelja manevre i manevrista

3. radno mjesto prometnika vlakova u ranžirnim (ranžirno-rasporednim) stanicama s obujmom rada većim od 250 kola prerađenih prema tipu I. i II. u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine i brojem vlakova u dolazu, (prolazu), odlazu većim od 32 vlaka u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine, kao i u rasporednim stanicama s preradom kola prema tipu I. i/ili II. u kojima u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine prođe više od 160 vlakova (u odlazu/dolazu/prolazu)

4. radno mjesto prometnika vlakova koji regulira promet s postavnice

5. radno mjesto strojovođe na manevarki

6. radno mjesto pomoćnika strojovođe

7. radno mjesto prometnika vlakova u stanicama kroz koje prođu 32 i više vlakova u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine

8. radno mjesto pregledača vagona

9. radno mjesto skretničara koji neposredno (ručno na licu mjesta) rukuje skretnicama u stanicama s 32 i više vlakova u jednoj turnusnoj smjeni zaposlenika prosječno tijekom godine.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. točke 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

(3) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točaka 2. do 9. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

(4) Pod postavnicom iz stavka 1. točke 4. ovoga članka podrazumijeva se poseban objekt ili dio objekta za smještaj logike signalno-sigurnosnog uređaja stanice i signalno-komandnog stola putem kojega otpremnici vlakova na postavnici reguliraju kretanje vlakova i manevarsku vožnju.

(5) Osnova za utvrđivanje broja vlakova je prosječan broj vlakova iz vrijedećih voznih redova u kalendarskoj godini, a za utvrđivanje broja prerađenih kola prema tipu I. i II. služi službena dokumentacija o broju ostvarene prerade kola prema tipu I. i II. u određenoj stanici tijekom iste godine.

(6) Broj vlakova utvrđuje se tako da se jedan dolazak vlaka u stanicu, kao krajnju stanicu vlaka, računa kao dva vlaka, jedan odlazak vlaka iz stanice kao polazne stanice vlaka računa se kao dva vlaka, jedan prolazak vlaka koji se u stanici zaustavlja kao jedan vlak, jedan prolazak vlaka kroz stanicu bez zaustavljanja kao jedan vlak.

(7) Osnova za utvrđivanje broja vlakova je vozni red za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 16.

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u cestovnom prometu utvrđuju se:

1. radno mjesto vozača teretnog vozila nosivosti jednake ili veće od 7,5 tona

2. radno mjesto vozača autobusa u redovitom javnom međugradskom prijevozu putnika

3. radna mjesta vozača tramvaja i vozača autobusa u gradskom prometu.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 17.

ODJELJAK 11. U KOMUNALNOJ DJELATNOSTI

(1) Kao osobito teško i za zdravlje i radnu sposobnost štetno radno mjesto u komunalnoj djelatnosti utvrđuje se radno mjesto dimnjačara koji radi na čišćenju štednjaka po stanovima, dimnjaka na kosim i ravnim krovovima, vađenju čađe iz dimnjaka i čišćenju ložišta centralnog grijanja.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 18.

ODJELJAK 12. U ŠUMARSTVU

(1) Kao osobito teško i za zdravlje i radnu sposobnost štetno radno mjesto u šumarstvu utvrđuje se radno mjesto šumskog sjekača.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

Članak 19.

ODJELJAK 13. U POMORSKOM RIBARSTVU

(1) Kao osobito teško i za zdravlje i radnu sposobnost štetno radno mjesto u pomorskom ribarstvu utvrđuje se radno mjesto profesionalnog ribara.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Članak 20.

ODJELJAK 14. U TEKSTILNOJ INDUSTRIJI

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u tekstilnoj industriji utvrđuju se:

1. radno mjesto tkalca na tkalačkim strojevima
2. radno mjesto poslužitelja stroja za vlačenje vlakana.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 21.

ODJELJAK 15. NA POSLOVIMA MONTAŽE INDUSTRIJSKIH POSTROJENJA

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta na poslovima montaže industrijskih postrojenja utvrđuju se:

1. radna mjesta bravara i zavarivača na izgradnji industrijskih postrojenja u trgovačkim društvima kojima je ta djelatnost registrirana na trgovačkom sudu
2. radna mjesta visinskog elektrozavarivača i visinskog plinskog zavarivača
3. radno mjesto visinskog bravara montažera.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Članak 22.

ODJELJAK 16. U PROIZVODNJI KAMENE VUNE

(1) Kao osobito teško i za zdravlje i radnu sposobnost štetno radno mjesto u proizvodnji kamene vune utvrđuje se radno mjesto talioničara na kupolnim pećima u stalnom postupku lijevanja.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnom mjestu iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 23.**ODJELJAK 17. U KAMENOLOMU**

(1) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta u kamenolomu utvrđuju se:

1. radna mjesta bušača na ručnom bušenju te bušenju na lafetnoj i dubinskoj bušilici
2. radna mjesta kamenoresca, klesara, vezača i pomoćnog zaposlenika
3. radno mjesto rukovatelja utovarivača.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Članak 24.**POGLAVLJE II. ZANIMANJA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM**

(1) Utvrđuju se zanimanja na kojima fiziološke funkcije organizma nakon određenih godina života opadaju u toj mjeri da onemogućavaju uspješno obavljanje poslova zanimanja na sljedećim radnim mjestima:

1. plesač klasičnog baleta, plesač suvremenog plesa, baletni majstor
2. operni pjevač – solist
3. plesač – pjevač u profesionalnim ansamblima narodnih plesova
4. pilot aviona i pilot helikoptera
5. nastavnik motornog letenja i zrakoplovnog jedriličarstva
6. nastavnik padobranstva
7. radiotelegrafist (letač), navigator leta i zrakoplovni mehaničar (letač)
8. ronilac, ronilac spužvi i koralja i nastavnik ronjenja
9. dimnjačar i dimnjačar majstor (čišćenje visokih tvorničkih dimnjaka)
10. kontrolor zračnog prometa s važećim ovlaštenjem za oblasnu nadzornu kontrolu, kontrolor zračnog prometa s važećim ovlaštenjem za oblasnu proceduralnu kontrolu, kontrolor zračnog prometa s važećim ovlaštenjem za prilaznu nadzornu kontrolu i kontrolor zračnog prometa s važećim ovlaštenjem za proceduralnu nadzornu kontrolu
11. kontrolor zračnog prometa s važećim ovlaštenjem za aerodromsku vizualnu kontrolu i kontrolor zračnog prometa s važećim ovlaštenjem za aerodromsku instrumentalnu kontrolu
12. voditelj kabinske posade zrakoplova

13. član kabinske posade zrakoplova.

(2) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točaka 1. do 8. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 18 mjeseci.

(3) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točaka 9. i 10. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

(4) Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima iz stavka 1. točaka 11. do 13. ovoga članka računa se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

POGLAVLJE III. POSTUPAK UTVRĐIVANJA ODNOSNO UKIDANJA RADNIH MJESTA I ZANIMANJA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Članak 25.

(1) Poticaj za utvrđivanje odnosno ukidanje radnih mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem prema ovom Zakonu može dati poslodavac ili sindikat na temelju stručne dokumentacije izrađene prema metodologiji koja je propisana pravilnikom iz stavka 5. ovoga članka.

(2) Podnositelj poticaja iz stavka 1. ovoga članka dužan je priložiti stručnu dokumentaciju.

(3) Stručna dokumentacija izrađena prema metodologiji iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se ministarstvu nadležnom za mirovinski sustav koje pribavlja mišljenje specijaliziranih znanstvenih ili stručnih ustanova.

(4) Troškove izrade stručne dokumentacije snosi podnositelj poticaja.

(5) Pravilnik o metodologiji izrade stručne dokumentacije radi utvrđivanja staža osiguranja s povećanim trajanjem propisuje ministar nadležan za mirovinski sustav.

POGLAVLJE IV. OSIGURANICI KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Članak 26.

(1) Staž osiguranja s povećanim trajanjem računa se osiguranicima – osobama s invaliditetom: osobama oboljelim od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, oboljelima od paraplegije, cerebralne i dječje paralize, multiple skleroze i srodnih bolesti, slijepim osobama, gluhim osobama, gluhoslijepim osobama, osobama oboljelim od reumatoidnog artritisa i drugih sustavnih upalnih bolesti zglobova i vezivnog tkiva (ankilozantni spondilitis, psorijatični artritis, seronegativni artritis, sistemski eritemski lupus, sklerodermija i polimiozitis/dermatomiozitis), osobama kod kojih postoje funkcionalni poremećaji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica te osobama s Downovim sindromom.

(2) Svojestvo osiguranika – osobe s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka, ako im zdravstveno stanje uzrokuje trajne posljedice za život i rad, utvrđuje se rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom prema odredbama općeg propisa o mirovinskom osiguranju na zahtjev osiguranika – osobe s invaliditetom.

(3) Osiguranicima – osobama s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa se kao 15 mjeseci.

III. SNIŽAVANJE DOBNE GRANICE ZA STJECANJE PRAVA NA STAROSNU MIROVINU

Članak 27.

(1) Snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu ovisi o dužini razdoblja za koje se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem i stupnju povećanja staža osiguranja.

(2) Osiguranicima iz članka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona, kao i osiguranicima kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem prema posebnim propisima, ako posebnim propisom nije uređeno sniženje dobne granice, snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu iz članka 33. i članka 180. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 33/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18.), i to:

1. po jednu godinu za svakih šest godina za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja računa 12 mjeseci kao 14 mjeseci

2. po jednu godinu za svakih pet godina za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja računa 12 mjeseci kao 15 mjeseci

3. po jednu godinu za svake četiri godine za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja računa 12 mjeseci kao 16 mjeseci

4. po jednu godinu za svake tri godine za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja računa 12 mjeseci kao 18 mjeseci.

(3) Osiguranicima – osobama s invaliditetom iz članka 1. točke 3. ovoga Zakona snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu iz članka 33. i članka 180. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 33/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18.) po jednu godinu za svakih pet godina provedenih u osiguranju koje se računa 12 mjeseci kao 15 mjeseci.

(4) Osiguranicima iz članka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona, kao i osiguranicima kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem prema posebnim propisima, koji su ostvarili staž osiguranja s povećanim trajanjem s različitim stupnjevima povećanja, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema članku 33. odnosno članku 180. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 33/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18.) snižava se prema stavku 2. ovoga članka, a za preostalo razdoblje provedeno na radnim mjestima i u zanimanjima iz članaka 5. – 24. ovoga Zakona za koje dobna granica nije snižena prema pojedinom stupnju povećanja osiguraniku se dobna granica snižava prema najnižem stupnju povećanja staža osiguranja koji je pojedinu osiguranik ostvario, u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(5) Ako osiguranik iz članka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona, kao i osiguranik kojemu se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem prema posebnim propisima ne ispunjava uvjete iz stavka 2. ovoga članka za sniženje dobne granice prema pojedinom stupnju povećanja radeći na poslovima i u zanimanjima s različitim stupnjem povećanja staža osiguranja ispunjava potreban broj punih godina efektivno provedenih na tim poslovima za sniženje starosne granice s najnižim stupnjem povećanja, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu iz članka 33. i članka 180. Zakona o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 157/13., 33/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18.) određuje se snižavanjem dobne granice prema najnižem stupnju povećanja staža osiguranja koji je osiguranik u tom razdoblju ostvario, u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

IV. POSTUPAK I EVIDENCIJE

Članak 28.

U postupku rješavanja o pravima osiguranika iz ovoga Zakona primjenjuju se odredbe općeg propisa o mirovinskom osiguranju, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 29. (NN [34/21](#))

(1) Evidenciju o radnim mjestima odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem i evidenciju o osiguranicima kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem vodi Zavod, na način i po postupku propisanom općim aktom toga Zavoda.

(2) Poslodavac je dužan inspektor ili državnom službeniku nadležnom u skladu s posebnim propisom omogućiti uvid u dokumentaciju radi provjere podataka o osiguranicima i radnim mjestima odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem te o osiguranicima – osobama s invaliditetom iz članka 26. ovoga Zakona.

(3) Poslodavac je dužan prijaviti Zavodu početak, promjenu i prestanak rada osiguranika koji rade na radnim mjestima iz članaka 5. – 23. ovoga Zakona i u zanimanjima iz članka 24. ovoga Zakona, kao i osiguranika – osobe s invaliditetom iz članka 26. ovoga Zakona, u rokovima propisanim općim propisom o mirovinskom osiguranju.

(4) Obveznici podnošenja prijava za vođenje matične evidencije propisanih općim aktom Zavoda za osiguranike iz članka 3. stavka 5. i članka 3.a ovoga Zakona dužni su prijaviti Zavodu podatak o utvrđenom statusu osiguranika – osobe s invaliditetom iz članka 26. ovoga Zakona i sve promjene u rokovima propisanim općim propisom o mirovinskom osiguranju.

V. NADZOR

Članak 30.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona provodi ministarstvo nadležno za mirovinski sustav.

(2) Inspeksijski nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona koje se odnose na obvezu prijave početka rada, promjena odnosno prestanka rada osiguranika na radnim mjestima odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem obavljaju inspektori i drugi ovlašteni državni službenici tijela državne uprave, svaki u okviru svoje nadležnosti, sukladno posebnim propisima.

VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 31.

(1) Poslodavac pravna osoba kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 50.000,00 kuna, i to:

1. ako ne omogući uvid u dokumentaciju radi provjere podataka o osiguranicima i radnim mjestima odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem (članak 29. stavak 2.)

2. ako ne prijavi početak, promjenu odnosno prestanak rada osiguranika na radnim mjestima odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem odnosno osiguranika – osobe s invaliditetom iz članka 1. točke 3. ovoga Zakona, u propisanim rokovima (članak 29. stavak 3.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 50.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i poslodavac fizička osoba.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod poslodavca pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 do 10.000,00 kuna.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 32.

(1) Za snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema članku 27. ovoga Zakona uzima se u obzir i staž osiguranja s povećanim trajanjem navršen prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Osiguranicima kojima se prema posebnom zakonu staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a tim zakonom nije uređeno snižavanje dobne granice, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu snižava se prema članku 27. ovoga Zakona i stavku 1. ovoga članka.

Članak 33.

(1) Pravilnik iz članka 25. stavka 5. ovoga Zakona donijet će ministar nadležan za mirovinski sustav u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 25. stavka 5. ovoga Zakona primjenjuje se Pravilnik o metodologiji izrade stručne dokumentacije radi utvrđivanja staža osiguranja s povećanim trajanjem (»Narodne novine«, br. 45/00.).

Članak 34.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem (»Narodne novine«, br. 71/99., 46/07., 41/08. i 61/11.).

Članak 35.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 34/21

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.